

De l'oasi al fangar

El ple extraordinari del Parlament de Catalunya que havia de servir per a debatre les responsabilitats polítiques i les mesures a emprendre en la crisi dels esfondraments del barri del Carmel de Barcelona ha acabat enfangant el clima polític del Principat, fins a l'extrem de posar en perill els grans reptes polítics de la legislatura: el nou sistema de finançament i el nou Estatut.

Tot i que en política no hi ha res impossible, i que allò que avui és blanc demà pot ser negre i a l'inrevés, és indubtable que la setmana passada, la política catalana va entrar en una espiral de despropòsits que difícilment s'haurien pogut imaginar fa uns mesos. El que fins ara s'havia definit com l'"oasi català", ha esdevingut una mena de fangar. Acusacions soterrades de corrupció, amenaces de querella, peticions de dimissió fins i tot del president, obertures de diligències de fiscals incloses... Aquests són els resultats del que havia de ser una sessió extraordinària del Parlament català per intentar determinar els motius de l'esfondrament d'un túnel de les obres del metro al barri Barceloní del Carmel, i quines mesures s'havien d'emprendre per resoldre la situació creada.

L'esclat de la crisi. Tot i que finalment el Parlament va aprovar una sèrie de mesures i la creació d'una comissió d'investigació per esbrinar a fons el cas del Carmel, l'actualitat política va quedar superada a partir de l'acusació de corrupció a CiU llançada pel president del Govern de la Generalitat de Catalunya, Pasqual Maragall. El president, que no havia intervingut en tota la sessió —fet que li va retraure diverses vegades el líder de CiU, Artur Mas—, al final d'un llarg torn de respostes i contrarespostes entre el conseller de Política Territorial i d'Obres Públiques, Joaquim Nadal, i el dirigent convergent, va decidir prendre la paraula. Va ser llavors quan va deixar anar la frase que ha obert la caixa dels trons. Maragall va etzibar: "vostès

[CiU] tenen un problema, i aquest problema es diu '3%'. La xifra feia referència al suposat cobrament de comissions fraudulentas en les concessions i contractacions d'obres públiques per part de l'anterior govern. Una frase que va ser contestada per Mas amb un advertiment al president de la Generalitat, interpretat pels altres partits del Parlament com un xantatge: si no retirava aquelles acusacions seria molt difícil mantenir les relacions necessàries per a tirar endavant els reptes de la legislatura. Maragall va retirar la seva acusació, però sota el pretext només que ho feia per salvar el procés de redacció del nou Estatut i de reforma de la Constitució. Així acabava la sessió de dijous passat, amb l'estupefacció dels veïns afectats del Carmel que havien assistit a la jornada parlamentària.

En la sessió de l'endemà, la del divendres 25, l'ambient polític es va acabar d'encendre. El dirigent del PP de Catalunya, Josep Piqué, en conferència de premsa demanava formalment la dimissió del president Maragall per les acusacions fetes a CiU. Els populars argumentaven que si les acusacions de corrupció eren certes, s'haurien d'haver denunciat anteriorment, i no abocar-les, sense proves, en un ple extraordinari del Parlament sobre un afer com el del Carmel. Pels populars més òbvia encara hauria de ser la dimissió del president català si finalment les acusacions no eren certes. Pasqual Maragall va respondre a aquest gest del PPC amb una trucada telefònica a Piqué, tot anunciant, segons va fer públic la mateixa formació popular, el tancament de relacions per haver demanat

la seva dimissió. Segons fonts populars, la resposta de Piqué va ser: "Les relacions les vas trencar ahir tu." Així han quedat les coses pel que fa a les relacions del president Maragall amb el PP.

Òbviament no són millors amb CiU. La federació nacionalista anunciava que a l'espera d'una rectificació de Maragall, deixaven la porta oberta a qualsevol iniciativa política i judicial per a defensar-se de les acusacions llançades pel president de la Generalitat de Catalunya. De fet, abans de tancar aquesta edició —el vespre de divendres passat— fonts pròximes a Convergència no descartaven ni la possibilitat d'una moció de censura contra el president Maragall, ni la possibilitat d'una querrela judicial. De fet, Maragall també s'havia posat en contacte, a través d'una conversa telefònica, amb el líder de CiU, Artur Mas, per demanar-li que no anunciés cap querrela.

Entre en joc la fiscalia. Però la complicació definitiva del panorama va arribar amb l'anunci del fiscal en cap de Catalunya, José M. Mena, en el qual feia pública l'obertura de diligències judicials per investigar i confirmar o no la veracitat de les acusacions del president Maragall. De manera, doncs, que la crisi quedava ja escampada no solament en l'àmbit estrictament polític, sinó que també arribava al judicial.

Així que, encara que s'arribessin a produir rectificacions o reunions multilaterals entre els implicats en la crisi política per intentar desactivar-la, tenint en compte que hi haurà pendent el procés paral·lel judicial, que trobi o no causes possibles de delictes, la implicació de la fiscalia mantindrà la brasa d'aquest foc polític.

Les conseqüències. Amb aquest ambient tan tens és força difícil imaginar que els processos polítics iniciats en aquesta legislatura puguin mantenir el mateix ritme sense veure's afectats per la crisi. De moment, totes les infraestructures previstes pel govern tripartit es veuran alentides pels compromisos de revisió de la seguretat i dels processos de contractació d'obres públiques. I això només pel que fa a les conseqüències directes de la crisi del Carmel.

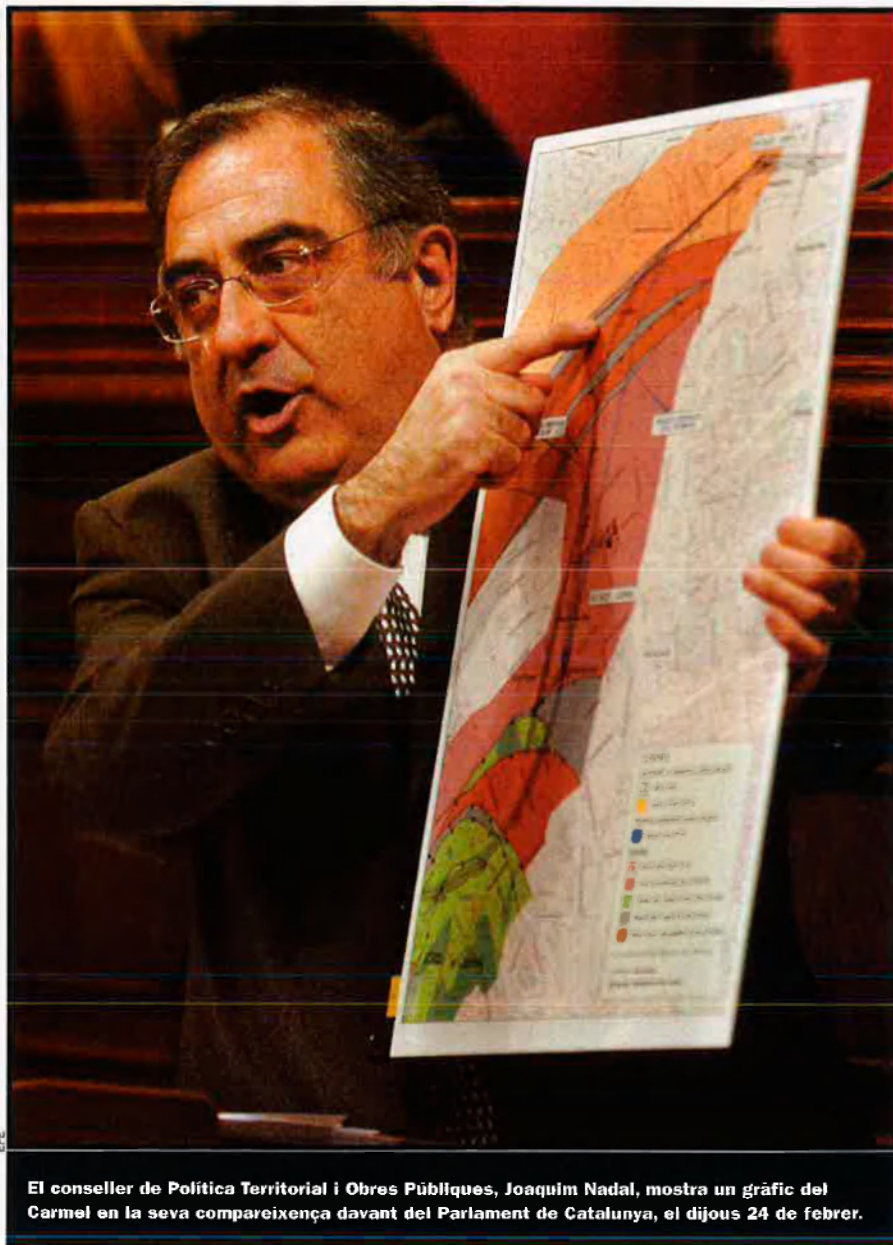

El líder de CiU, Artur Mas, respon les acusacions del president de la Generalitat, Pasqual Maragall, en la sessió parlamentària que ha canviat el to de la política catalana.

En una intervenció de pocs segons el president Maragall va esborrar els equilibris polítics que van permetre fer la fotografia de Miravet

Ara bé, les repercussions de les acusacions de Maragall i la polseguera política aixecada van molt més enllà. Els grans reptes de millora d'autogovern i de finançament que s'havien fixat els tres partits signants dels acords de govern del Tinell es poden veure afectats seriosament. Amb aquest ambient de crispació

política és difícil imaginar que els ja difícils equilibris dels treballs de la ponència de l'Estatut no se'n ressentixin. Artur Mas, en la seva resposta a Maragall, va deixar clar que era difícil tirar endavant els reptes d'aquesta legislatura sense uns mínims nivells de confiança entre les formacions polítiques. Això, que va

El conseller de Política Territorial i Obres Públiques, Joaquim Nadal, mostra un gràfic del Carmel en la seva compareixença davant del Parlament de Catalunya, el dijous 24 de febrer.

ser interpretat com un xantatge per respondre a les acusacions de corrupció, deixa clar que no afavoreix el clima de treball i de consens necessari per a redactar un nou Estatut o negociar un nou sistema de finançament.

De manera que, amb només una intervenció parlamentària de pocs segons, el president de la Generalitat de Catalunya, Pasqual Maragall, ha desmuntat tots els esforços fets anteriorment per establir un camp comú per als treballs de redacció d'un nou Estatut català. La fotografia aconseguida a Miravet, amb una declaració conjunta signada per tots els líders polítics dels partits parlamentaris de Ca-

talunya, que fixava les normes de treball per al procés estatutari, es pot haver quedat definitivament en un record per a la història.

Una legislatura trencada. El ventall d'interpretacions dels resultats d'aquesta crisi és molt ampli i varia en funció de la font. La coincidència, però, es produeix en afirmar que aquesta crisi podria significar el trencament de la legislatura. Gairebé en totes les formacions polítiques hi ha qui veu molt difícil que les coses tornin a mare. De manera que són pocs els que veuen intactes les possibilitats d'aprovar un nou Estatut. Si aquest fos el

cas, seria probable que d'alguna manera o altra s'acabés la legislatura amb una convocatòria d'eleccions anticipades a Catalunya.

Les interpretacions varien més ja a l'hora de determinar a qui afavoriria un escenari de trencament com aquest. Des dels partits del Govern s'apunta que CiU, amb aquesta "relliscada" del president Maragall, ha trobat el pretext per a dinamitar directament el procés estatutari. Els qui defensen aquest punt de vista consideren que la federació no en sortiria gens reforçada si finalment s'aproves un nou Estatut consensuat, ja que l'aprovació del nou text s'hauria produït amb CiU fora del Govern català.

La interpretació, però, és a la inversa per a l'oposició. Segons aquesta altra visió, seria el PSC qui en sortiria més beneficiat d'aquest trencament del joc de cartes, ja que, si finalment peta el consens per a fer un nou estatut, els socialistes catalans es veurien alliberats de la situació de contradicció entre haver de defensar el nou text que s'aprovi al Parlament, i la pressió del PSOE per retallar les ambicions del nou estatut.

Hauran de canviar molt les coses per aconseguir que la calma torni a la política catalana, que avui s'assembla més a l'activitat parlamentària espanyola, on la judicialització de l'acció política és força habitual. Amb l'episodi de la setmana passada al Parlament s'han trencat molts mites de la política catalana. Probablement signifiqui el final definitiu d'una etapa. Per als uns és l'ocasió ideal per posar en marxa una de nova que no silenciï els mals usos de la cosa pública, per als altres, significa la irrupció d'una manera de fer política basada en el "tot s'hi val" i les males formes.

El fet és, però, que mentre es produïa aquest foc creuat, els afectats pels esfondraments de les obres del metro del barri del Carmel de Barcelona no entenien res, malgrat les iniciatives aprovades pel Parlament per afrontar la crisi humana generada. I probablement, la resta de la població assistia atònita a la fi de l'anomenat "oasi català" amb una espectacular crisi que, com a mínim, posa en escac la legislatura catalana.

Enric Rimbau